

(stated preferences) تمایل به پرداخت استفاده می‌شود (Drummond et al., 2015).

- تحلیل هزینه اثربخشی (Cost-Effectiveness Analysis)، برای تمام مداخلات یا پروژه‌های جایگزین به‌ازای هزینه، منافعشان بر حسب واحدهای طبیعی (واحد سنجش هر برون‌داد) مورد سنجش قرار می‌گیرد، برای مثال، تعداد سال‌های عمر اضافه‌شده، سانتی‌متر قد اضافه‌شده، میلی‌متر جیوه کاهش فشار خون و تعداد بارداری‌های ناخواسته پیشگیری‌شده. بنابراین، فقط برای مقایسه پروژه‌هایی استفاده می‌شود که برون‌دادهای مشابهی دارند (زویفل و همکاران، ۱۳۹۷). ابزار تحلیل نسبت هزینه اثربخشی نموی (Incremental Cost-Effectiveness Ratio (ICER)) است که تفاوت در هزینه به تفاوت در اثربخشی دو مداخله است (Birch & Gafni, 2006).

- تحلیل هزینه مطلوبیت (Cost-Utility Analysis)، در ازای هزینه‌های انجام‌شده، منافع پروژه‌ها بر حسب مطلوبیت حاصله سنجیده می‌شوند، واحد مطلوبیت تعداد QALY (Quality Adjusted Life Years) (سال‌های عمر باکیفیت)) به‌دست آمده یا تعداد DALY (Disability Adjusted Life Years) (سال‌های عمر با ناتوانی)) پیشگیری‌شده است (زویفل و همکاران، ۱۳۹۷).

کتاب‌شناسی

- زویفل، پیتر، بریر، فردریک و کیفمان، ماتیاس (۱۳۹۷). *اقتصاد سلامت*، ترجمه سارا امامقلی‌پور و لطفعلی عاقلی، همدان: نشر نورعلم.
- Birch, S., Gafni, A. (2006). *Decision rules in economic evaluation in The Elgar Companion to Health Economics*, Edited by Andrew M. Jones, Northampton Massachusetts, USA: Edward Elgar Publishing Limited.
- Drummond M.F., Sculpher, M.J., Claxton K., Stoddart, G.L., Torrance, G.W. (2015). *Methods for the Economic Evaluation of Health Care Programmes*, Fourth edition: United Kingdom Oxford University Press,.
- Moreland, S., Foley, Sh., Morris, L. (2019). *A Guide to the Fundamentals of Economic Evaluation in Public Health*, John Snow inc., USA: United States Agency for International Development(USAID).

سارا امامقلی‌پور

گروه علوم مدیریت و اقتصاد بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

ارزیابی اقتصادی برنامه‌های سلامت Economic Evaluation in Health

ارزیابی اقتصادی در بخش سلامت شواهدی برای تصمیم‌گیران فراهم می‌کند تا در مورد ادامه یک فعالیت، گسترش یا حذف آن تصمیم بگیرند. افزون‌براین، می‌توان با مقایسه مداخلات یا پروژه‌ها، فعالیت‌های ناکارا را پیدا کرد. همچنین ارزیابی اقتصادی به تخصیص منابع و بودجه کمک می‌کند به گونه‌ای که بهترین برون‌داد سلامت حاصل شود (Moreland et al., 2019). برای انجام ارزیابی اقتصادی باید دیدگاه را مشخص کرد، ارزیابی می‌تواند از دیدگاه بیماران یا ارائه‌دهندگان یا خریداران خدمت یا جامعه باشد. همچنین باید اهداف اولیه و جمعیت مورد مطالعه مشخص باشند، معیار سنجش هزینه‌ها و منافع مشخص شود (هزینه‌های مالی یا اقتصادی؟، منافع مستقیم یا غیرمستقیم؟)، افق زمانی جمع‌آوری اطلاعات و نااطمینانی موجود مشخص شود (Moreland et al., 2019).

ارزیابی اقتصادی در نظام سلامت به شیوه‌های زیر انجام می‌شود:

- تحلیل هزینه (Cost Analysis)، فقط هزینه‌های مداخلات مورد بررسی قرار می‌گیرند و برون‌دادهای سلامت مدنظر نیستند. برای تصمیم‌گیری در مورد تغییر مقیاس طرح‌های سلامت یا برای یافتن محرک‌های هزینه از این شیوه استفاده می‌شود (Drummond et al., 2015).

- تحلیل هزینه منفعت (Cost-Benefit Analysis)، هزینه‌ها و منافع پروژه‌ها بر اساس واحدهای پولی هستند. مزیت این روش این است که تمامی مداخلات، سلامت و غیرسلامت قابل مقایسه هستند زیرا منافع همه به پول تبدیل می‌شوند (Moreland et al., 2019). همه هزینه‌ها و منافع مستقیم و غیرمستقیم باید مورد ملاحظه قرار گیرند. با توجه به اینکه منافع پروژه‌های سلامت به‌طور عمده کاهش بیماری و مرگ‌ومیر هستند، در تبدیل آن‌ها به ارزش‌های پول از روش‌های سرمایه انسانی (capital human)، ترجیحات آشکارشده (revealed preferences) و ترجیحات بیان‌شده